4 Φεβρουαρίου 2020

Άγιος Νικόλαος Επίσκοπος Αχρίδος ο Βελιμίροβιτς: Η σχέση με την εξουσία του ανθρώπου σ’ αυτόν τον κόσμο

Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Άγ. Νικόλαος (Βελιμίροβιτς) Επίσκοπος Αχρίδος / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες

Ο Μωυσής διδάσκει τους Ισραηλίτες, κωδ. 602, 13ος αι. Ι.Μ.Μ.Βατοπαιδίου

Η Βίβλος μιλά μόνο για τον ηθικό νόμο. Αυτός είναι ο νόμος που έδωσε ο Θεός στον άνθρωπο και τον οποίο ο άνθρωπος έλαβε από το Θεό. Για κάποιον άλλο νόμο η Βίβλος δε μιλά πουθενά.

Αυτός ο ηθικός νόμος του Θεού έχει σχέση με την εξουσία του ανθρώπου σ’ αυτόν τον κόσμο. Στόχος αυτού του νόμου ήταν να κρατήσει τον άνθρωπο πάνω από τη φύση και κάτω από το Θεό, να τον κάνει ικανό να υποτάξει τη φύση και να παραμείνει υποταγμένος στο Θεό, να μην του επιτρέψει ούτε να πέσει κάτω από τη φύση, ούτε να σηκωθεί (με τη φαντασία) πάνω από το Θεό.

Ο πρώτος ηθικός νόμος που έδωσε ο Θεός στον άνθρωπο είναι και ο συντομότερος. Αποτελείται από δυο εντολές. Η μια άφορα την εξουσία του ανθρώπου πάνω στη φύση και η άλλη την εξουσία του Θεού πάνω στον άνθρωπο. Η πρώτη λέει: «αυξάνεσθε και πληθύνεσθε και πληρώσατε την γην και κατακυριεύσατε αυτής και άρχε-τε των ιχθύων της θαλάσσης και των πετεινών του ουρανού και πάντων των κτηνών και πάσης της γης και πάντων των ερπετών των ερπόντων επί της γης». Η δεύτερη λέει: «από δε του ξύλου του γιγνώσκειν καλόν και πονηρόν, ου φάγεσθε απ' αυτού, η δ' αν ημέρα φαγητε απ αυτού, θανάτω αποθανείσθε».

Αυτές τις εντολές δεν τις δίνει το σώμα προς το σώμα, ούτε το σώμα προς το πνεύμα, ούτε το πνεύμα προς το σώμα, αλλά το πνεύμα προς το πνεύμα ή το πνευματικό ον σε πνευματικό ον. Και αυτό σημαίνει, ότι και οι δυο αυτές εντολές έχουν πνευματική και ηθική σημασία. Η εντολή περί γέννησης και αύξησης αναφέρεται στην πνευματική γέννηση και αύξηση, η οποία στο πεδίο της φυσικής συμβολίζεται και εκφράζεται με τη σωματική γέννηση και αύξηση. Η εντολή αυτή λοιπόν δεν υποδεικνύει το φυσικό νόμο, άλλα τον ηθικό.

Σα να λέει ο Δημιουργός: Έθεσα σε σας το δικό Μου Πνεύμα Ζωής ως σπόρο. Κοπιάστε αυτός ο σπόρος να φέρει καρπό πνευματικό και πλούσιο. Ας αυξηθεί μέσα σας το πνεύμα της Αλήθειας και ας γεμίσει το σώμα σας έτσι που να καταστεί ολόκληρο πνευματικό και το αυξημένο πνεύμα μέσα σας να σκεπάσει όλη τη γη και να κυριαρχήσει σ' αυτήν. Όταν ολοκληρωθεί μέσα σας πλήρως η πνευματική γέννηση και όταν τα πνευματικά Μου τάλαντα μέσα σας αυξηθούν και μεγαλώσουν έως την τελειότητα, τότε θα γίνετε θεοί πάνω στη γη, όπως Εγώ είμαι ο Θεός ο δικός σας.

Έτσι γεννημένοι και μεγαλωμένοι θα γίνεται κυρίαρχοι στα ψάρια και τα πτηνά και σ' όλα τα ζώα πάνω στη γη. Αφού θα σας δοθεί η γνώση να γνωρίσετε το πνευματικό νόημα όλων αυτών και να μπορέσετε να διαβάσετε την αλήθεια σ' αυτά τα σύμβολα της αλήθειας και την αιώνια πραγματικότητα στη χρονική εικόνα και ομοίωσή τους. Αυτό σημαίνει δηλαδή, ότι θα γνωρίσετε το πραγματικό νόημα όλων των κτιστών γύρω σας και μέσω της γνώσης και της επίγνωσης θα κυριαρχήσετε επάνω τους. Εφόσον στην όντως γνώση δίδεται η κυριαρχία και η εξουσία.

Αυτή είναι η πρώτη εντολή του πρώτου ηθικού νόμου του Θεού. Παρουσιάζει τα θεία δώρα, τα οποία ο Θεός δώρισε στον πρώτο αναμάρτητο άνθρωπο, να τα καλλιεργήσει. Και έτσι όπως αυτή η πρώτη εντολή δείχνει την πνευματική πραγματικότητα και αναπαριστά τον ηθικό νόμο, όχι το φυσικό, έτσι και η

δεύτερη. Με τη δεύτερη εντολή ο Θεός απαγορεύει στον άνθρωπο να φάει από το δέντρο της γνώσης του καλού και του κακού. Μ’ αυτήν την εντολή ο Θεός ήθελε να προφυλάξει τον άνθρωπο όχι από τη γνώση του καλού, αλλά από τη γνώση του κακού, από τη μίξη του καλού με το κακό, από την υπηρεσία σε δυο αφέντες, όπως αργότερα είπε ο Κύριος Χριστός, από την αμφιθυμία.

Όλα τα δέντρα του Παραδείσου αποτελούσαν σύμβολα των αγαθών του Θεού, το δέντρο της γνώσης του καλού και του κακού ήταν σύμβολο της μίξης του καλού με το κακό· και το φίδι ήταν το σύμβολο του κακού. Ο Θεός επιθυμούσε ο πρωτόπλαστος άνθρωπος να μη γνωρίσει εν γένει το κακό, ούτε με τις σκέψεις, ούτε με τις επιθυμίες, ούτε με τα έργα, αλλά να γίνει και να παραμείνει καλός και στο καλό.

Αυτή η εντολή είχε ως στόχο την προφύλαξη. Ο Θεός ήθελε μ’ αυτήν να προφυλάξει τη ψυχή του ανθρώπου από το κακό, ακόμα και από μια δηλητηριώδη σταγόνα κακού, η οποία, αναμεμειγμένη με το καλό, μπορεί να χαλάσει κάθε αγαθό. Ο Θεός δεν έδωσε αυτή την εντολή στον άνθρωπο τυραννικά, χωρίς αιτιολόγηση και χωρίς προφανείς συνέπειες από τη μη εκπλήρωσή της. «Η δ’ αν ημέρα φάγητε απ’ αυτού, θανάτω αποθανείσθε».Η αιτιολόγηση λοιπόν είναι ξεκάθαρη.

Το δέντρο είναι δευτερεύον, το κύριο είναι η εντολή, οποία προήλθε από τη μέριμνα του Θεού για τον άνθρωπο, ως του υψηλότερου δημιουργήματος Του στη γη, ως ζώσα εικόνα Του. Ο Θεός μπορούσε πέραν αυτού του δέντρου, να παραδώσει στον Αδάμ την απλή εντολή: μην αναζητείς το κακό, μη γνωρίσεις το κακό, μην αναμιγνύεις το καλό με το κακό. Αλλά επέλεξε αυτόν το συμβολικό τρόπο διδαχής, ώστε ο άνθρωπος βλέποντας αυτό το δέντρο να θυμάται τότε καλύτερα την εντολή του Δημιουργού του, και κατόπιν την αμαρτία του. Όπως ο δάσκαλος που μαθαίνει τα παιδιά καλύτερα με εικόνες και σύμβολα, έτσι και ο Δημιουργός μαθαίνει και κατευθύνει τον Αδάμ και την Εύα.

Και οι δυο εντολές αναφέρονται εν συντομία εκεί που γίνεται λόγος για το πως ο Θεός εισάγει το δημιουργημένο άνθρωπο στον κήπο της Εδέμ «εργάζεσθαι αυτόν και φυλάσσειν».Η πρώτη εντολή άφορα την καλλιέργεια, η δεύτερη τη φύλαξη ή την άμυνα. Την καλλιέργεια του αγρού της ψυχής του και την άμυνα της· αυτά τα δυο έθεσε ο Θεός στα καθήκοντα του Αδάμ. Τι περισσότερο χρειαζόταν; Καλλιέργεια και άμυνα – τί περισσότερο χρειάζεται;

Αυτός ο πρώτος νόμος δόθηκε στον αναμάρτητο άνθρωπο, για όσο δε γεύθηκε και δε γνώρισε την αμαρτία, και μέχρι τότε ο θάνατος δεν εσκήνωσε στη ζωή του.

Αυτός και αυτού του είδους ο νόμος εκπροσωπεί την τελειότητα. Αλλά ο άνθρωπος καταπατώντας τη δεύτερη εντολή του Θεού, απομακρύνθηκε εθελουσίως από την εξουσία Του , εξαιτίας του οποίου αποσύρθηκε όλη η φύση από την εξουσία του ανθρώπου, και σήκωσε τη δική της εξουσία πάνω του. Έτσι και η πρώτη εντολή κατέστη αδύνατη.

Πηγή: *Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς, «Περί νόμου του Θεού», Εκδ. Χρόες.*